

ROZHOVOR RADOMÍR MARÁČEK

JAK SE CHOVÁ LIDSKÉ TĚLO V EXTRÉMNÍCH VÝŠKÁCH

EDICE ADVENTURE

KOKTEJL

everest

podzim 2013

Časopis o horách, lidech a adrenalinu

Cena výtisku 59 Kč / 2,95 €

elektronické 49 Kč / 2,20 €

MADAGASKAR

TIPY NA EXOTICKÉ LEZENÍ MEZI BAOBABY A CHAMELEONY

NAJDI SI SVŮJ EVEREST

everest

VELKÁ LETNÍ SOUTĚŽ
O HODNOTNÉ CENY
Více na straně 66

V POLÁRNÍ ZÁŘI

NIKDY NEKONČÍCÍ DNY NA DALEKÉM SEVERU

5 BIG FUN

UNIKÁTNÍCH LEZECKÝCH OBLASTÍ
NA ZÁPADĚ SPOJENÝCH STÁTŮ

ROHÁČE ZA JEDEN DEN TROPICKÝ KLENOT ATLANTIKU
MALÝM TIBETEM KAJTOVÁNÍ U TROLLŮ HISTORIE ALP

Cena výtisku: 59 Kč / 2,95 €

9 771213 184009 03

Alpy

Éra zimních prvovýstupů

▪ V padesátých letech 20. století absolvují českoslovenští horolezci poprvé klasické extrémní alpské cesty, které byly považovány za naprosté maximum tehdejší horolezecké úrovně. Nejvýrazněji se na těchto aktivitách podílela dvojice Radovan Kuchař a Zdeno Zibrin.

V roce 1956 zdolává v oblasti Mt. Blanku K. Cerman a R. Kuchař S stěnu Grand Charmoz Welzenbachovou cestou, o rok později následuje průstup dvojice O. Kopal, R. Kuchař opěvovanou Magnoneho cestou v západní stěně Petit Dru. V dalších letech oslňuje svými výstupy právě dvojice Radan a Zdeno: v roce 1959 severní stěnou Petit Dru, cestou „Poire“ ve východní stěně Mt. Blanku a famózní Cassinovou cestou Walkerovým pilířem na Grandes Jorasses. O dva roky později přidávají další legendární cesty - severní stěny Matterhornu a Eigeru. O československém horolezectví se v Alpách začíná mluvit a psát v superlativech.

První zimní výstupy

V padesátých a šedesátých letech u nás patřilo k projevům vrcholové lezecké úrovně i zimní lezení ve Vysokých Tatrách. Bylo jen

otázkou času, kdy se tyto aktivity našich lezců projeví i v Alpách. Bohužel hlavní překážkou byla malá možnost vycestování na západ. Přesto se v polovině šedesátých let objevují v Alpách první aktivity našich horolezců také v zimním období. Významným byl především druhý zimní výstup legendární Bonattiho cestou v severní stěně Matterhornu týmem J. Ďurana, M. Kaláb, S. Lednár, J. Psočka. Bohužel byl poznamenán tragickou nehodou Stano Lednára. Další zásadní aktivity se objevují až po deseti letech, především v oblasti Mt. Blanku a v severní stěně Eigeru. V úspěšném roce 1976 se daří první výstupy na Petit Dru, a to Polskou cestou v severní stěně (Z. Drlík, J. Štejskal) a Hemmingovou cestou v západní stěně (A. Belica, I. Koller). Dalším úspěchem byl prvovýstup „Červeným monolitem“ na

Nástup pod severní stěnou Eigeru, v pozadí Wetterhorn.

Grindelwald, zima 1978, Před prvovýstupem, zleva: Josef Rybička, Miroslav Šmíd, Jaroslav Flejberk, Jiří Šmíd.

Grand Pilier d'Angle v masivu Mt. Blancu a druhý zimní výstup Japonskou direttissimou v severní stěně Eigeru. V zimě roku 1977 absolvují A. Belica, Z. Drlík, J. Obuch, J. Stejskal velkolepý první zimní přechod hřebene masivu Mont Blancu v úseku Col de Voza - Mont Blanc - Col de Hironnelles.

Nezvěstní v severní stěně Eigeru

V polovině 70. let byla Čs. horolezeckému svazu obnovena možnost recipročních akcí ČSTV se západními horolezeckými asociacemi v rámci tzv. „oddílových styků“. To umožnilo i realizaci početnějších „autobusových zájezdů - nájezdů“ i do zimních Alp. Vzhledem k letitým přátelstvím a spolupráci s lezci z alpských zemí jsem se na organizaci těchto akcí výrazně podílel. Rok 1978 přinesl především výjezd v rámci „výměny“ s klubem KKC Švýcarského alpského klubu SAC s poměrně rozsáhlým programem v Bernských Alpách (Eiger), Bergellu a Raetikonu. Z další aktivity slovenských horolezců vzešel zajímavý první zimní výstup na Grandes Jorasses - Point Helene, Polskou cestou dvojice D. Becík, J. Provazník. Zima 1978 se vyznačovala nepohodou a zásadním sněžením s přívaly sněhu. Přes řadu útěků ze stěn a chat se podařil skupině „výměny s KKC“ zpočátku první zimní výstup Skotskou cestou v severní stěně Eigeru (J. Beneš, J. Krch) a později prvovýstup novou cestou na Roda Val della Neve v Bergellu (P. Bednařík, J. Beneš). Čtveřice J. Flejberk,

J. Rybička, J. Šmíd, M. Šmíd se pustila do severní stěny Eigeru s cílem prvovýstupu levou částí severní stěny, tedy vlevo od Harlinovy direttissimy. Dlouho o nich nebyly zprávy! A tak jsem se vypravil s mým švýcarským kolegou Peterem Maruggem k Eigeru. Na Kleine Scheidegg nám v hotelu recepční lakonicky odpověděla - ti jsou už mrtví... Volali jsme okamžitě na ambasádu - žádné informace. Po dvou týdnech, těsně před koncem zájezdu jsme odjeli k Eigeru znovu. Večer jsem zachytil pohyb poblíž vyhlídkových oken zubačky vedoucí severní stěnou. Kluci zde měli „výškový tábor“. Hned ráno jsem vyjel prvním vláčkem a po otevření oken jsem je zastihl po snídani. Kde celou dobu byli? Pro špatné počasí si odskočili do Itálie, škoda, že to nikomu nesdělili. Domluvili jsme se, že výstup dokončí a já požádám o prodloužení jejich výjezdních doložek z důvodu, že ze stěny „se není možné vrátit“ a je nutné celý výstup dokončit až na vrchol. Po pár fotkách lezoucího Jirky Šmída a šplhajícího Mirka Šmída, jsem se ze stěny vrátil vlakem do Grindelwaldu. Rok 1979 přináší dva zajímavé první zimní výstupy v náročné severní stěně Les Droites v oblasti Mt. Blancu, a to Messnerovou a Couzyho cestou.

„Supervýstupy“ v Dolomitech

V zimě 1980 byl významnou akcí výjezd menší skupiny přes CK Sportturist s účastí benjamínků Zuzky Charvátové a Honzy Ďoubala. Spolu s přáteli z Italského alpského klubu,

sekce Mestre, jsme vytipovali nejvýznamnější cíle - první zimní výstupy Messnerovou cestou v severní stěně Monte Agneru a Cestou přátel v SZ stěně Civetty a další. Pomohli nám také s dohodou o pobytu v chatě Coldai. Na Agner se vydala dvojka J. Rakoncaj, J. Stejskal, na „Cestu přátel“ tým J. Ďoubal, Z. Charvátová, J. Nežerka, S. Šilhán. Dalšími supervýstupy byl první zimní výstup cestou Via Bellenzier a prvovýstup SZ stěnou na vrchol Piccola Civetta. Dramatický průběh měl první zimní výstup dvojky M. Šmíd a J. Fulka cestou Via dei Fodom v SZ stěně Civetty. V závěru výstupu se na Mirka překlopil skalní blok a způsobil mu vážná zranění, především v obličejí. Přesto oba dokázali sestoupit. Po osmihodinové operaci jsem pak strávil s Mirkem v nemocnici v Bellunu dva dny. Musel jsem podepsat i závěrečný protokol a fakturu za pobyt a ošetření. Ta ale nikdy do ČR nedorazila, pro mne to znamená důkaz tehdejší solidarity, kterou k naší skupince přátel v Dolomitech pocítili.

Čechoslováci dobývají zimní Alpy

Po skromném roce 1981, který přinesl „pouze“ prvovýstup a první zimní výstup severní stěnou Aiguille du Triolet dvojice K. Jakeš, B. Mrózek, následovala oslnivá zima roku 1982. V rámci reciprocity s CAI Dolo a Ghioggia vyrazil do Alp autobus nacený našimi lezeckými esy. Výsledek tomu odpovídal - celkem 26 zimních výstupů, z toho osm prvních zimních výstupů a dva prvovýstupy novými cestami. Známý alpský pub-

Eiger, prvovýstup 1978, M. Šmíd při jumarování.

licista Toni Hiebeler v časopisu Alpinismus to komentoval: „Čechoslováci dobyli zimní Alpy, co dělali celou zimu domácí špičkoví lezci a horští vůdci?“ V oblasti Mt. Blancku patří k nejvýznamnějším takové první zimní výstupy, resp. absolutní prvovýstupy, jako např.: Petit Dru, Grand couloir direct (J. Rakoncaj, R. Velíšek), Grandes Jorasses, Walkerův piliř, Anglická cesta (L. Kyr, B. Mrózek), Mt. Maudit, JV stěna, levý zářez, prvovýstup (Z. Demján, F. Piaček), Aiguille du Plan, kuloár Gabarrou (J. Nežerka, J. Rakoncaj). V Bergellu pak: Pizzo Cengalo (Anticima orientale), severní stěna, Via Canpes, prvovýstup (F. Bauer, J. Ďoubal, J. Novák), Pizzo Badile, SV stěna, cesta Memento Mori, druhý výstup (F. Bauer, J. Ďoubal) a „dámský výstup“, který šokoval lezecký svět - Pizzo Badile, východní stěna, Anglická cesta (Z. Charvátová, A. Stehlíková). O první zimní výstup prestižní a výrazně ceněnou Anglickou cestou se pokoušelo několik družstev švýcarských horských vůdců. Nevyšlo jim to, až řišla zima 1982.

Lezecká maturita

První den Alena a Zuzka sledují Cortiho cestu až k „1. bivaku“, až pak začíná vlastní Anglická cesta. pokračuje vyprávění Aleny Čepkové:

Bergell se díky Jirkovi Novákovi stal jednou z jakýchkoli českých destinací v Alpách. A díky jemu jsem si tu oblast nesmírně zamilovala taky. Tři nejnámější kopce v údolí val Bondasca - Piz Gemelli, Piz Cengalo a Piz Badile, pyšníci se nádhernou kompaktní žulou, jsem poprvé uviděla v zimě roku 1982, kdy se staly cílem

naší malé pětičlenné výpravy. Měly jsme v té době s mojí spolulezkyň Zuzkou Hofmannovou nějaké přečleněné zimní cesty v Tatrách a mixové v Alpách, ale tady jsme dostaly příležitost složit maturitu. Zimní přečleny se v té době velmi cenily a vizionář Jirka měl samozřejmě v hlavě pár skvělých tipů. Na rozcvičení s Frantou Bauerem a Honzou Ďoubalem udělali prvovýstup na Cengallo a nás nahnal na „žehličku“ na Piz Gemeli. Dalo by se říci, že jsme ji v plastových Koflachách přečlenily „s prstem v nose“ (tehdy 2. zimní výstup) a nastal čas lámání chleba. Honza s Frantou Kluci se chtěli pokusit do zimní přečleny velmi těžké české cesty vedoucí středem SV stěny zvané „Memento Mori“ a my o vůbec první zimní průstup Anglické cesty ve východní stěně.

Kde je vůle, je i cesta

Často jsme slyšely, že ženské nemají v horách co dělat a obzvláště ne v zimě, nás to ale spíše motivovalo k pravému opaku. Hory jsou v zimním hávu krásnější a kvůli tomu stojí za to i absolvovat tu takzvanou tvrdou chlupskou práci. Přečleny Anglické ale byla hodně velká výzva, protože to ještě v zimě nedokázalo ani žádné mužské družstvo. Pochybuji, že bych na něco takového přistoupila, kdybych byla bývala měla rozum, ale mladická nerozváženost a heslo „kde je vůle, tam je i cesta“ udělaly své. Zde jsou mé autentické zápisky:

„11. února ve dvě hodiny ráno opuštíme chatičku v údolí, asi hodinu cesty od Bonda. Měsíc nám svítí na dlouhý noční pochod až pod stěnu Badile kdesi vysoko nad námi, sníh

everestinfo

PŘEHLED ZIMNÍCH VÝSTUPŮ A PRVOVÝSTUPŮ

1966

Mont Blanc du Tacul – Gervasuttiho kuloár, zimní výstup:
I. Fiala, P. Kaiser

1967

Matterhorn – S stěna, Bonattiho cesta, 2. zimní výstup:
J. Psočka, J. Ďurana, M. Kaláb, S. Lednár

1976

Petit Dru – S stěna, Polská cesta, 1. zimní výstup: Z. Drlík,
J. Stejskal

Petit Dru – Z stěna, Hemmingova cesta, 1. zimní výstup:
A. Belica, I. Koller

Mont Blanc, Grand Piliř d'Angle, Červený monolit, L.
Chrenka, P. Mižičko, V. Gauner, F. Piaček, M. Švec, P.
Tarábek, prvovýstup, 1. zimní výstup

Eiger – S stěna, Japonská direktissima, 2. zimní výstup:
P. Gřibek, L. Horka, J. Martínek, M. Motyčka, M. Novák,
V. Starčala

1977

Mont Blanc – hřeben Col de Voza – Mont Blanc – Col de
Hirondelles, 1. zimní přechod: A. Belica, Z. Drlík, J. Obuch,
J. Stejskal

1978

Grandes Jorasses, Point Helene, Polská cesta, D. Becik
– J. Porvazník, 1. zimní průstup

Eiger – S stěna, 1. zimní výstup Skotskou cestou: J. Beneš,
J. Krch

Eiger – S stěna, prvovýstup a 1. zimní výstup levou částí
stěny: J. Flejberk, J. Rybička, J. Šmíd, M. Šmíd

Roda Val della Neva – S stěna, prvovýstup, 1. zimní výstup:
P. Bednařík, J. Beneš

1979

Les Droites – SV stěna, Messnerova cesta, 1. zimní výstup:
M. Béna, J. Kulhavý

Les Droites – S stěna, Couzyho cesta, 1. zimní výstup:
D. Becik, M. Marek

Mont Blanc du Tacul – Gervasuttiho piliř: J. Čejka, J. Fulka,
V. Urbanec

1980

Mont Blanc du Tacul – V stěna, „Superkuloár“, 4. zimní
výstup: B. Mrózek, J. Martínez

Aiguille du Triolet – S stěna, prvovýstup, 1. zimní výstup,
K. Jakeš, B. Mrózek

Monte Agner – S stěna, Messnerova cesta, 1. zimní výstup:
J. Rakoncaj, J. Stejskal

Piccola Civetta – S stěna, Československá cesta, prvový-
stup, 1. zimní výstup: J. Porvazník, P. Valovič

Civetta – SZ stěna, Cesta přátel, 1. zimní výstup: J. Ďoubal,
Z. Charvátová, J. Nežerka, S. Šilhán

Civetta – SZ stěna, Via dei Fodom, 1. zimní výstup,
2. výstup celkem: J. Fulka, M. Šmíd

Civetta – Torre d'Alleghe – Via Bellenzier, 1. zimní výstup:
J. Ďoubal, J. Nežerka, S. Šilhán

1981

Aiguille du Triolet – S stěna, prvovýstup: K. Jakeš,
B. Mrózek, 1. zimní výstup

1982

Tour Ronde – S stěna: H. a R. Teisslerovi, J. Piňos

Mont Blanc du Tacul – kuloár Gabarrou: B. Mrózek,
R. Velíšek/M. Šmíd/J. Kutil, A. Stránský

Mont Blanc du Tacul – Jagerův kuloár: J. Kutil,
A. Stránský/J. Fulka

Mont Blanc du Tacul – Anglický kuloár, 1. zimní průstup:
J. Slavík, L. Šlechta

Triangle du Tacul – Via de R. Chere: M. Šmíd/R. Velíšek

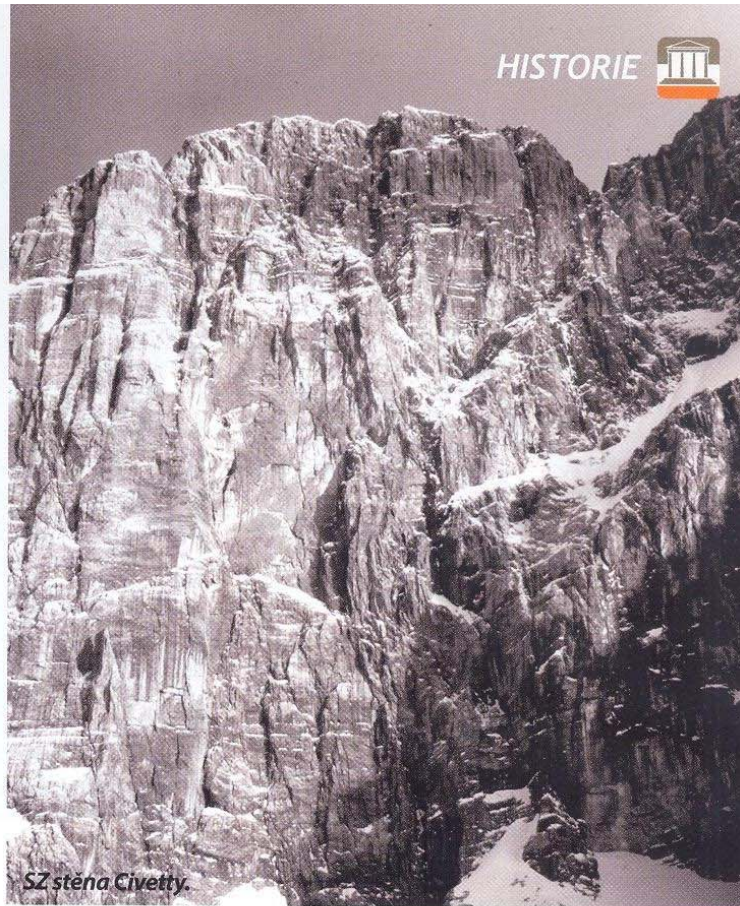
Mont Blanc du Tacul – Jagerův kuloár: R. Velíšek

Mont Blanc du Tacul – kuloár Macho: J. Fulka,
O. Seifer/B. Mrózek, 1. sólový výstup

Mont Blanc du Tacul – Superkuloár: J. Nežerka, J. Rakon-
caj/L. Fábry, O. Seifer

Severní stěna Eigeru.

SZ stěna Civetty.

křupe pod nohama a my vychutnáváme krásu přírody. Předpověď slibuje několik dní pěkného počasí a my doufáme, že nám vydrží až do konce našeho výstupu. Pod středem stěny se musíme bohužel rozloučit s Honzou a Frantou, kteří začínají lézt odtud. Nás čeká ještě asi 300 metrů sněhovým žlabem k nástupu. Šlapeme a připadáme si nesmírně těžké, ačkoliv materiál, oblečení i jídlo jsme zredukovaly na minimum. Konečně stojíme pod zářezem, kterým cesta vede. Stojíme mlčky a zíráme na kolmý kout se spárou, kudy vede první délka. Čekali jsme poměrně čistou skálu a staré skoby. Vidíme zaledněný terén, lezecky velice těžký a kdesi třicet metrů nad námi jednu skobu.“

První bivak

Úvodní délka obtížnosti VI, A1 nám dala docela zabrat. Zuzka, specialista na stěnové lezení, se moc nekamarádila s mačkami, zde ale nebylo zbylí. Bojovale o každý metr a ani já jsem z jumarování na druhém konci lana se dvěma kletry nebyla odvázaná. Další délky už měly být lehčí, ale mně se to moc nezdálo, ze spár jsem vytloukala kusy ledu, abych mohla aspoň nějak zajistit, a posílala Zuzce na hlavu milé dárky. Lezly jsme pomalu, a tak jsme se k večeru dostaly teprve do míst, kde odbočuje Cortiho cesta. Než jsme ale mohly zalézt do spacáku k zasluženému odpočinku, musely jsme vykopat plošinu na sezení a nohy si odložit do sítě. Ráno jsme se probudily s výbornou náladou. Osvětlená vrcholová partie stěny se zdála hrozně blízko, což nebyla - čekalo nás ještě asi šest délek koutky a spárami vy-

litými ledem v obtížnosti V. Obě jsme lezecky i morálově překonávaly samy sebe a už nám bylo jasné, že jestli cestu vylezeme, bude velice těžce vybojovaná. I místo na druhý bivak jsme musely vykopat ve strmém ledu a vyspat se s nohama v síti, na náladě nám to ale neubralo a dobrou noc jsme si dokonce mohli popřát vzájemně s kluky, lezoucími za hranou stěny. Další den jsme vybojovaly další spáru, hladkou plotnu pokrytou ledovou glazurou a velmi nepřijemný komín.

Pět dní pod útokem lavin

„Konečně vidíme závěrečnou 150 metrů vysokou kolmou stěnu, s typickým převisem nahore, ke které vede dvě délky dlouhý vyledněný žlab po pravé straně lemovaný skalami. Dobírám Zuzku a pouštím se do poslední délky, která jde po ledu až na závěrečnou stěnu pod stanovištěm velmi rychle. Stanoviště je

Historii zimního horolezectví v SZ stěně Civetty, této „Stěně stěn“, jak ji nazývají Italové, vytvořili českoslovenští horolezci

na skalním podstavci pod poslední částí stěny. Protože jsme očekávaly, že tyto partie technického lezení A 2 budou aspoň trochu vyslovovány, jsme silně zklamány. Kromě dvou skob na našem stanovišti není nikde ani známky po civilizaci a ani není pořádky jasné, kudy soustavou spár a spárek nahoru. Do setmění nám zbývají asi dvě hodiny času, a tak Zuzka začíná renčovat na příští den. Sundává mačky a pouští se do boje. Po 12 metrech už nemá skoro žádný materiál, začíná se stmívat

a tak fixuje lano a vrací se. Já mezitím začala kopat bivak na ledovém kuželi na stanovišti. Společnými silami jej dokončujeme. Zase malá polička na sezení a nohy v síti, ale zato perspektiva, že nás ráno vzbudí sluníčko. V noci hrozně trpíme bolestmi v prstech, které nám úplně popraskaly, protože lezeme bez rukavic. Máme je celé zkravavělé a otlučené. Ráno nás sice budí sluníčko, ale po čtvrt hodině mizí. Obloha se zatahuje a my jen doufáme, že se počasí moc nezkazí. Zatímco Zuzana leze velmi těžkou délku - A 2 prokládané volnými kroky - zatahuje se stále víc a více. Na celé délce našla jen jednu skobu, vlastního materiálu máme bohužel na takové lezení velice málo, a tak musí pod sebou vytloukat. Konečně mohu jumarovat výše. Dál jde po dohodě Zuzana a po dalších dvaceti metrech dolézá do míst, kde se dělá sestupový travers doleva. Jsou čtyři odpoledne, začíná sněžit a nám se začíná ztrácet dobrá nálada. Během jedné hodiny se krásně čistá skála oděla doběla. Najednou slyšíme kluky, kteří právě dolézají na vrchol. Domlouváme se s nimi, že nám zítra přijdou naproti. My fixujeme lana a vracíme se na noc do minulého bivaku. Tato noc ale zdaleka není už tak přívětivá. Sněží, celou noc sjiždějí lavinky a vytlačují nás z plošiny, snih nás celé zavaluje a padá do spacáků. Vidět není skoro nic, jen dole v nástupovém žlabu hučí jedna lavina za druhou. Musíme nahoru. Lezení už zdaleka není potěšením, to jediné, co nás těší, je to, že z hrany nad námi slyšíme své kolegy. Konečně se po pěti dnech zase potkáváme. Na závěrečný hřeben se navazujeme společně. Doslova utikáme čtyři délky

sněhem a skalami přímo do bivakové boudičky na vrcholu. Už za tmy otevíráme dveře a rázem se ze sněhu a víchru ocitáme v malém ráji. Můžeme se odvázat z lana, úvazku, natáhnout se na palandu ... Vaříme a jíme poslední zásoby. Další den, 16. února, nás potkala tragédie.“

Závěrečné neštěstí

Jsou chvíle, které horolezci utkví v paměti nevídanou silou. Ještě dnes, s odstupem tři-

everestinfo

PŘEHLED ZIMNÍCH VÝSTUPŮ A PRVOVÝSTUPŮ

1982 (pokračování)

Mont Blanc du Tacul – kuloár Diabolo: Z. Podhorská
Les Droites – S stěna, Cornau-Daville: B. Mrózek, O. Seifer, R. Velíšek

Petit Dru – S stěna, kuloár Cecchinell-Jager: L. Fábry, L. Kyrč

Les Courtes – S stěna, levá cesta: O. Seifer/R. Velíšek
Mont Blanc du Tacul – Gervasuttiho kuloár:

P. Cícvárek/P. Šverma

Triangle du Tacul – V stěna: L. Šlechta

Aiguille du Plan – kuloár Gabarrou, 1. zimní výstup:

J. Nežerka, J. Rakoncaj

Mt. Maudit – JV stěna, levý zářez, prvovýstup, 1. zimní prvovýstup: Z. Demján, F. Piaček

Triangle du Tacul – S stěna: R. Velíšek/M. Šmíd

Les Courtes – S stěna, Švýcarská direttissima: M. Nosek, O. Novák, K. Procházka/L. Šlechta/J. Kutil/J. Piňos/Z. Podhorská

Petit Dru – Grand couloir direct, 1. zimní průstup: J. Rakoncaj, R. Velíšek

Grandes Jorasses – Walkerův pilíř, Anglická cesta, 1. zimní výstup: L. Kyrč, B. Mrózek

Aiguille de Argentiére – V kuloár: L. Šlechta

Les Droites – S stěna, kuloár Lagarde: H.

a R. Teisslerovi/J. Piňos/M. Nosek, K. Procházka

Pizzo Gemelli – Žehlička, zimní výstup, V: Z. Hofmanová, A. Stehlíková

Pizzo Cengalo – Anticima Orientale, S stěna, Via Canpes, VI-, A1, prvovýstup, 1. zimní výstup: F. Bauer, J. Dóbal, J. Novák

Pizzo Badile – SV stěna, cesta Memento mori, 1. zimní výstup: F. Bauer, J. Dóbal

Pizzo Badile – V stěna, Anglická cesta, 1. zimní výstup:

Z. Charvátová/Hofmannová, A. Stehlíková/Čepelková

1983

Civetta, Punta Tissi – S stěna, Via Martini, 1. zimní výstup: A. Križo, J. Novotný, V. Provazník

Eiger – S stěna, Ideální direttissima, P. Pochylý, prvovýstup na konci kalendářní zimy

Triglav – S stěna, kombinace Peterneliho a Čopovy cesty, 2. zimní výstup: J. Hudeček, M. Mikyška

1984

Monte Agner – S stěna, Via del Cuore (cesta L. Masarotta), 2. výstup, 1. zimní výstup: J. Dóbal, S. Šilhán

Civetta – SZ stěna, Via del Miracolo, 1. zimní výstup:

Š. Bednár, J. Kuba, S. Kuba, J. Matava

Civetta – SZ stěna, Torre d'Alleghe, cesta „Philipp, Marchart, Barbier“, 1. zimní výstup: B. Danihelková, V. Fúsová

Civetta – SZ stěna, Via del Rifugio, 1. zimní výstup:

L. Klembárová, T. Jánoš, L. Odstrčil, E. Velič

Cima della Madonna, Spigolo del Velo, zimní výstup,

Z. Charvátová/Hofmannová, A. Stehlíková/Čepelková

Triglav – krátká Německá cesta s Zimmerovou variantou,

1. ženský zimní výstup: Z. Podhorská, H. Semanová

Zuzana a Alena (vpravo), 2 holky, které šokovaly lezecký svět – před výstupem na Pizzo Badile (1982).

ceti let, se vidím sedící obkročmo na vrcholovém hřebeni a při pohledu na Zuzku cítím, že je něco velmi špatně, ačkoliv ještě nevím co. I přes velmi špatné počasí jsme se tehdy rozhodli nečekat a sestoupit po poměrně orientačně bezpečné SV hraně. Navázali jsme se všichni čtyři volně na jedno lano, Franta postupoval první a hledal cestu, za ním Zuzka, já a Honza. Neulezli jsme takto ani tři délky a Franta sklouzl po zasněžené plotýnce do postranního žlábků - za jiných okolností běžný osmimetrový pád do lana. On však měl na sobě lano nezajištěné uzlem a jeho utažené smyčky mu zlomily vaz... Vytáhli jsme a zajistili jeho tělo na hřebeni, více jsme pro něj nemohli udělat. Vrátili jsme se zpět do chatičky a následující den, stále za velmi hustého sněžení a větru, slanili deset délek SZ stěnou a sestupovali dále po hraně, hledající správný směr, když tu náhle se mlha pozdě odpoledne se konečně roztrhala a my zjistili, že jsme těsně nad platem, kde leží chata Sass-Füra. Vzápětí jsme uslyšeli hukot helikoptéry, která konečně mohla vzlétnout a pátrat po nás. Ačkoliv jsme byli v pořádku, vyzvedli nás záchranáři rovnou ze sněhu a my se tak rázem ocitli z pekla na poklidném náměstíčku v Bondu - tak klidném, jakoby se nic nestalo. Nebe bylo zas bez jediného mráčku, hory klidné a tiché, jen nás bylo o jednoho skvělého lezce a výborného partáka méně. Myslím, že jsme tenkrát na Badile složili nejen maturitu. Jakkoli byl tento výstup později vysoko hodnocen, pro mne má úplně jinou cenu, nijak nesouvisející s jeho prvenstvím.

Ideální direttissima a „Stěna stěn“

Rok 1983 přináší aktivity v Julských Alpách, kde vyniká druhý zimní výstup v severní stěně Triglavu kombinací Peterne-

liho a Čopovy cesty (J. Hudeček, M. Mikyška). V Dolomitech se daří první zimní výstup cestou famózního Sergia Martiniho v SZ stěně Civetty, věže Punta Tissi (A. Križo, J. Novotný, V. Provazník). Supervýkonem sezony se však stal dramatický prvovýstup v solovýstu Pavla Pochylého tzv. „Ideální direttissimou“ v severní stěně Eigeru. Akci uskutečnil ve dnech 20. 3. až 2. 4., tedy za hranic kalendářní zimy. To nemůže ovšem snížit hodnotu tohoto výkonu, nakonec zimní podmínky vládnou v této stěně ještě dlouho v jarním období.

Své vyprávění bych chtěl skončit rokem 1984, kdy opět proběhla další úspěšná reciproční akce se sekce Italského alpského klubu CAI. Vše bylo opět spojeno s dobrým zázemím - v Alleghe a v údolí Val Canali. Výsledkem byly především první zimní výstupy novými, vlastně nejnovějšími extrémními cestami v SZ stěně Civetty. S odstupem času lze tvrdit, že historii zimního horolezectví v SZ stěně Civetty, této „Stěně stěn“, jak ji nazývají Italové, vytvořili českoslovenští horolezci. Jednalo se o další první zimní výstupy v této stěně, a to extrémně obtížnými cestami - Via del Miracolo a Via del Rifugio. Výstup děvčat B. Danihelkové a V. Fúsově na Torre d'Alleghe, cestou „Philipp, Marchart, Barbier“, způsobil mezi místními lezci poprask, nešlo jen o první zimní výstup, ale patrně vůbec o první opakování této dost hazardní cesty. Největší ohlas však vyvolal první zimní výstup a vůbec první opakování cesty lokálního matadora Lorenza Massarotta středem severní stěny Monte Agneru, a to cestou Via del Cuore dvojice J. Dóbal, S. Šilhán. Vyprávění Standy Šilhána o Via del Cuore:

Neustálé hledání v severce Monte Agner

„Došli jsme k bivačkové chatičce Casolino. V noci začalo lehce sněžit, a tak jsme se rozhodli, že další den počkáme v bivaku. Ráno se probouzíme až kolem deváté. Vykoukneme ven a vidíme modré nebe - je prostě nádherně! Jsme z toho dost otráveni. Ten den, co jsme ztratili, nám může v závěru výstupu chybět...“

V horní části stěny konečně dolézáme k velké polici. Podle popisu sem vedlo dvaadvacet lanových délek, ale my jich „vytočili“ celkem třicet tři! Asi měl Masarotto divně dlouhé lano, nebo jsme se někde sekli, a to pořádně. Popis cesty je vůbec nejasný, takže si nejsme jisti, zda jsme např. u třetího, nebo naopak již u pátého koutu. Náš první zimní výstup a první opakování této cesty je tak blízký prvovýstupu. Na celé cestě nalézáme jen asi 8 skob v klíčových úsecích. Jinak jde o neustálé hledání správného směru.

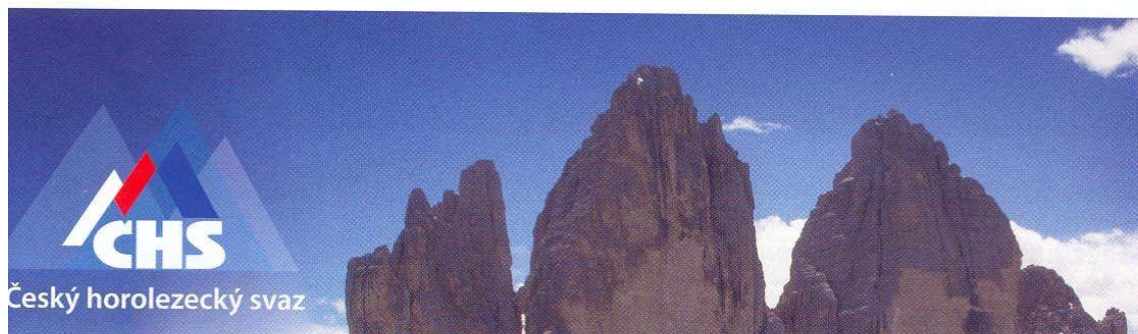
Po úzké rampě traverzují doleva k jeskyni. Přes její strop se snažím dolézt na další polici. Převis překonávám vcelku bez problémů, ale pak se dostávám na zaledněný úsek. Ubývá mi sil. Vidím malé hodiny a možnost zajištění mě uklidňuje. Beru tenkou smyčku na které jsou nacvakane karabiny s dalším zajišťovacím materiálem. Protahuji smyčku hodinami, musím

si vyměnit ruce... a v ten okamžik smyčka vyklouzává a končí hluboko u úpatí stěny. Spolu s ní také karabiny, skoby, stopery. Beru to jako oběť našemu výstupu. S posledními silami se zajišťuji jediným vklíněncem, který mi zbyl. Odpočívám, a pak pokračuji. Uklidněn doléžám na „stand“. Dostáváme se k úseku závěrečných svislých stěn. Čeká nás náročný terén, rozbitá skála a minimální možnost zajištění. Místy je led a sníh. Musím se rozhodnout, zda si vzít mačky, nebo pokračovat ve výstupu pouze po skále a vyhýbat se zaledněným místům. Volím druhou možnost s nadějí, že si po pár metrech nebudu muset v exponovaném místě mačky přece jen vzít. Lezu pomalu, není možno se zajistit, protože jsou všechny spáry zalité ledem. Odlamuje se mi sokolík, kloužu po skloněné skále, ale daří se mi na poslední chvíli zabrzdit začínající pád. Hledám možnost k zajištění a jako zázrakem naléžám silné hodiny. I když jsem nedolezl celou délku, rozhoduji se „zaštanovat“.. Jsme asi tři délky od vrcholu, ale ten pro výrazný výšvih není vidět. Prostupujeme komínem a dostáváme se na závěrečný piliř. Po čtyřech dnech opět vidíme slunce.“

Text: Jiří Novák, Alena Čepelková, citace Stanislava Šilhána, foto: Jiří Novák, Zuzana Charvátová/Hofmannová

Honza Ďoubal v posledním úseku prvovýstupu na Pizzo Cengalo (1982).

ČHS
Český horolezecký svaz

Máš rád Alpy? Díky kombinovanému členství ČHS a OEAV jsi tu jako doma.

Jezdíš do Tater? Člen ČHS bydlí na řadě chat za polovinu.

Lezeš na skalách v tuzemsku? Jako člen ČHS podporuješ bezpečné jištění a vyjednávání povolení.

Hlavní partneri:

HUDY
SPORT

Hlavní mediální partner:

www.lezec.cz

Mediální partneri:

horyinfo
www.horyinfo.cz

POHORA.CZ
HORY - SKÁLY - ADRENALIN
www.pohora.cz